

TEHNIKA- ÜLIKOOL

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht

16 (1453)
11. oktoober 1996
Hind 1 kr

Et progressirongist mitte maha jääda

7.-11. oktoobrini toimus järjekordne, seda- korda viies Balti Elektroonika Konverents. Võib seega öelda, et pisike juubel. Sel puhul andis toimetusele lühi-intervjuu professor TOOMAS RANG, elektroonikaseadmete projekteerimise õppetooli juhataja, konverentsi programmikomitee esimees.

Konverents oli tunduvalt teistmoodi ja vastas rahvusvahelistele normidele paremini kui varasemad. Nelja eelmise konverentsiga olime ühtteist õppinud ja ületasime nüüd isegi keskmise Euroopa taseme.

Kõrgem organiseeritus väljendus kõigepealt selles, et meil oli rahvusvaheline 35liikmeline programmikomitee. Liikmed pärinesid erinevatest Ameerika ja Euroopa ülikoolidest ning teadusasutustest. Tegutses ka 5liikmeline jõuline juhatus, kes kõike koordineeris ja kavandas. Loodud oli konverentsi *office*, kus kolm daami ja üks noorherra tegid musta töö usinasti ära.

Sisuliselt poolelt oli meil oluline uuendus, mille me sisse viisime ja mida ka edaspidi tuleb kasutada: kõikide sisestunud taotlejate artiklite lühitulevaadetele tehti rahvusvaheline ekspertiis. Teiste sõnadega — me ei võtnud esinejaid enam vastu n-õ näo või tunde järgi. Tulemus: meile tuli kokku 160 soovi konverentsil osaleda, 28 lükkasime etteantud materjalide põhjal kohe raudselt tagasi, sest nad ei vastanud püstitatud nõudmistele.

Konverentsil oli kohal ja trüki valmis 122 ettekannet. Elu näitas, et nii palju

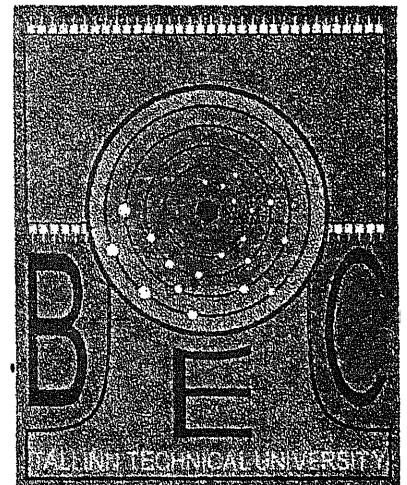
inimesi siiski kohale ei tulnud. Lõpuks kujunes osavõtjate arvuks 103. Leian, et see pole halb tulemus. Ainus, mis muret tegi, oli see, et osa leedukaid ja rumeenlasi jäi tulemata, kuigi nad olid küll artiklid ära saatnud.

Miks nad tulemata jäid, ei tea, aga ilmselt peame siit omad järeldused tegema. Muutma eelsõela tihedamaks jms.

Oli meil veel üks märkimisväärne uuendus - teatud esinejatele, kelle võimalused on väiksemad, andsime toetusi või n-õ grante. See läks meil tänu Euroopa Ühenduse Nexuse projektile ja Eesti Mobiiltelefoni finantstoetusele hästi korda, mis tähendas, et me andsime ligi 20le inimesele grantid. Me kandsime nende osavõtumaksud ja nende osaks jäi vaid kohale tulemine ja esinemine. Seda kurvemaks tegigi, et 4-5 inimest, kes meie poolt granti said, siiski siia ei jõudnud.

Baltimaade ja Läänemere regiooni suurim sellealane konverents näitas, et oleme jõudnud tasemele, kus meid aktsepteerivad peale meie endi ka teised. Külalisi oli 20st riigist, üks ettekanne oli USAst, mitu Inglismaalt, Prantsusmaalt, Itaaliast, rääkimata Läänemere riikidest Eesti, Läti, Leedu, Poola, Saksamaa, Rootsi, Norra, Taani, ja ka Venemaa.

Elektroonika on kahtlemata moodne valdkond ja ühelt poolt on ta ka kõrgtehnoloogia. Kuid tänapäeval on elektroonika ka ülejäänud inimtegevuse jaoks infrastruktuur, sest elektroonika on ka tarkvara, mida kannab riistvara. Alates

elektroonika- ja pooljuhttehnoloogiast kuni lõpetades keerukate tark- ja riistvaraliste süsteemidega, nende testimise diagnostikaga, mõõtmistega, signaali töötlemise ja telekommunikatsiooni probleemidega — see oligi üldjoontes konverentsi teemaatika. Ettekanded olid väga huvitavad, nii mõnegi mehe esinemine pidi lõppema ajalimiidi tõttu, kuigi kuulamishuvi oleks jätkunud. Diskuteerimisega jäi samuti väheks. Näiteks võib tuua prof Lindbergi ettekande Taanist, mis puudutas kaose probleeme elektroonikaskeemides, samuti Saksa prof Micheli ettekannet mikrosüsteemide töökindluse alalt. Võiks nimetada PLL tehnoloogiaga seotud ettekandeid ning pooljuhtseadiste modelleerimise ning testi- ja diagnostikaalaseid töid, mille tase oli maailma kõige kõvemate kon-

TTÜ nõukogus

24. septembril 1996

Nõukogu istungi alguses andis rektor **Olav Aarna** üle ausponsori kuldplaadi Tallinna Sadama esindajale.

Teenetemedali MENTE ET MANU said septembrikuu esimestel päevadel juubelit tähistanud aseprofessor **Vahur Mägi** ja dotsent **Gennadi Arjassov**.

Päevakorra järgi esimesena alustati TTÜ palgaeeskirja teist lugemist. Komisjoni nimel esines aseprofessor **Enno Reinsalu**, kes kommenteeris sisseviidud muudatusi ja palgaspetsialistilt hr Parijõelt saadud ekspertarvamust. Eriarvamusi tekitasid küsimused, nagu: kas määratletud peaksid olema palga miinimummäärad või ka maksimum, kas palgamäärad kuuluvad iga aastal ümbervaatamisele jm.

Teine lugemine katkestati ja komisjonil soovitati jätkata oma pingelist tegevust.

Palgaeeskirja arutelu jätkub nõukogu 15. oktoobri istungil.

Täienduskoolituse keskuse juhataja **Jaanus Kiili** andis informatsiooni vabaõppe korraldamise kohta.

Vabaõppuriks võib saada iga inimene, kes on lõpetanud keskkooli/gümnaasiumi, registreerinud end õppetööl, tasunud vastavad registreerimise ja õppeteenustasud. Vabaõppur osaleb üliõpilastele korraldatud loengutes, seminarides ja praktikumides ning võib õppekava täies mahus realiseerimise korral taotleda eksternina TTÜ diplomit.

Vabaõppurite registreerimisega ja nende töö korraldamisega tegeleb täienduskoolituse keskus.

Tänavu asus õppetööl 108 vabaõppurit.

Jätkus mõttevahetus Eesti Teaduste Akadeemia endiste instituutide — Küberneetika Instituut (osaliselt) ja Eesti Majanduse Instituut — TTÜ-ga asutuse staatuses liitumise küsimuses.

Nõukogu 15. oktoobri istungil tuleb arutamisele TTÜ asutuse Küberneetika Instituut põhikiri ja arengukava ning liitumisega seonduvad õiguslikud küsimused.

Toimusid nõukogu juhataja ja asejuhataja valimised 1996/97. õppeaastaks.

Salajase hääletamise tulemuste alusel on nõukogu juhatajaks valitud matemaatikainstituudi direktor aseprofessor **Heikki Päeva** ning asejuhatajaks elektroenergeetika instituudi direktor professor **Mati Valdma**.

Nõukogu kinnitas TTÜ Üliõpilasomavalitsuse põhimääruse.

Kiideti heaks ja otsustati võtta nõukogu töö korraldamisel aluseks nõukogu tööplaan sügissemestriks.

Struktuurimuudatuste osas otsustati vastavalt teaduskondade ettepanekutele:

- viia keemilise füüsika õppetool (seni ni oli komplekteerimata) keemiainstituudist üle poliümeermaterjalide instituudi koosseisu;
- jätta arvutitehnika ja -diagnostika õppetool arvutitehnika instituudi koosseisu, tühistades 21.05.1996 vastu võetud otsuse selle üleviimise kohta elektroonika kompetentsuskeskuse koosseisu.

TTÜ Valitsuses

8. oktoobril 1996:

Kuulati dekaanide infot kandidaatidest doktoriõppesse vabadele kohtadele. Veel on täitmata kohti doktoriõppesse.

Kinnitati täiendustega üldosakonna juhataja **Kairi Kübarsesa** ettevalmistatud vaba semestri taotlemise ja kasutamise kord.

Arutati läbi taotlused täiendava finantseerimise saamiseks Valitsuse reservfondist.

Vastavalt EV Valitsuse otsusele muudeti õppeteenuste tasumäärasid 1996/97. õppeaasta kevadsemestriks riigieelarvevälistel õppekohtadel õppivatele välismaalastele, kes ei ela alaliselt Eestis, kinnitades registreerimistasu määradeks kraadieelõppes ja bakalaureuseõppes — 14.000 krooni kevadsemestril ning magistriõppes — 18.000 krooni kevadsemestril.

Kiideti heaks meetmete plaan tuleohutuse tagamiseks.

Arutati ülikooli koostöölepingute registreerimisega seonduvat. Vaja on ühte kohta — õppe- ja teadusosakonda — koondada kogu informatsioon nii instituutide/keskuste, teaduskondade sõlmitud kui üleülikooliliste lepingute kohta.

Viivi Russ

nõukogu ja valitsuse sekretär

Et progressirongist mitte maha jääda

verentside vääriline. Ka Eesti oma mehed on mitmel pool tuntud.

Mida tähendas konverents Tehnikaülikoolile ja Eesti Vabariigile?

Konverents näitas, et TTÜs on elektroonikaalane tegevus aktsepteeritav üle Euroopa ja laiemaltki. Me oleme võrdväärset partnerid. Vaatamata kitsastele võimalustele on meil hulk päris häid inimesi sel alal, nii vanemate kui nooremate kolleegide seas, kes on nõus teadusele (vaatamata kõigile kaasnevatele raskustele) pühendumata.

Eesti Vabariigile oli see järjekordne imidzhi kujundamine. Meil on kõrgtehnoloogiline valdkond, mida siinses Tehnikatülikoolis viljeldakse. Eesti riigis püsib kõrgtehnoloogia kolmel traditsioonilisel jalal: 1 — meil on elektroonikatööstus, mille käive viimase kahe aasta jooksul on kahekordistunud, mis näitab üllikiiret kasvu, on vallutatud turge nii siit- kui sealpoolt Läänemerd, 2 — meil on õnnestunud kompaktselt kujule ja mõistlikku vahetada viia inseneriõpetus elektroonika ja

mikrosüsteemi valdkonnas, mis on uus ja kuum teema kogu maailmas, ning 3 — meil on teadus, mille tihedaks väljundiks ongi seesama Balti Elekt-roonika Konverents.

Meie põhimure on kogu Eesti arengut kõrgtehnoloogia poole pealt vaadates: peame jälgima, et kui me ükskord sinna nn Euro-peatusesse jõuame, siis progressirong ei oleks veel ära sõitnud.

Kas maksta kütte eest või tõsta professori palka?

Kõrgharidussüsteemi töötajate palgaolukorda kommenteerib Teenistujate Ametiühenduste Organisatsiooni TALO esimees TOIVO ROOSIMAA.

Palgad tõusevad vastavalt valitsuse ja TALO kokkuleppele TALO liikmesliitude liikmetele alates 20. novembrist keskeltläbi 17 protsenti.

Miks 17?

Aasta alguses tõsteti 13 protsenti võrreldes detsembrikuuga 1995. Aasta lõpuks peavad palgad olema 30 protsenti võrra kõrgemad kui 95 detsember ja selle jaoks eraldati kõrgkoolidele 3,6 miljoni täiendavat krooni vastavalt parlamendi otsusele. Seda raha ei saa välja maksta ei jõulupreemiana ega lisatasudena, vaid on ette nähtud ainult palgatamise tõstmiseks.

Siin on ka teine tagamaa. 1997. a kohta käivas kokkuleppes on märgitud, et töötasu tõuseb 1. jaanuarist keskmiselt 14 protsenti võrreldes 1996. a detsembrikuu palgaga.

Siit võib aru saada, et palka tõstetakse kõigepealt üheks kuuks ja 10 päevaks? Ja jaanuarist tuleb jälle uus palk?

Jah.

Kas see kõik on reaalne?

Täiesti. Selle jaoks on tagatis olemas, need rahad on juba eraldatud. Ainult et nüüd käib vaidlus Haridusministeeriumiga ja ma nimetan seda päris tõsiseks kakluseks.

Kui me esimest korda kohtusime ministeeriumi kõrgharidus- ja teadusosakonna juhataja Ain Heinarauga, siis tema oli oma maitse järgi või kellegi korraldusel need rahad juba laiali jaganud. Põhiliselt Tartu Ülikoolile — 40 protsenti. Ja tagatipuks anti Tartus olevale Põllumajandusülikoolile ka 20 protsenti, kuigi lisaelarves oli Põllumajandusülikool eraldi real.

Aga läbirääkimiste protokoll järgi see raha ei olnud selliseks jagamiseks ette nähtud. Keegi on võtnud endale volitused olla üle parlamendi ja valitsuse otsusest. Põllumajandusülikool ei olnud kuni 1. juulini s.a TALO liige ja seepärast nõudsi valitsuses, et tema rahad oleksid eraldi rea peal. Ja nad pandi sinna.

Siit tulenevalt tõstatasime küsimuse: kas Haridusministeerium on ühesuunaline tänav Tallinn--Tartu? Ja mitte sugugi vastupidi.

Näen siit paberitest, et raha on 3,431 miljoni palgatõusuks kokku ja sellest 3,431 miljoni läheb kõrgharidusega inimestele. Kas need, kellel kõrgharidust ei ole, ei saa midagi juurde?

See on kokkuleppe küsimus, mismoodi me siin majas jagamise otsustame. Mul on andmed (vt tabel) keskmiste palgade kohta Eesti ülikoolides aprillikuus seisuga. Meil on välja töötatud ka jaotuskava, millest me ei tagane. Valitsuskomisjonis tunnustati printsipi, mille järgi me rahad jagasime. Aga nüüd on olukord, kus teine pool seda printsipi ei tunnista, kuigi ministeeriumi esindajad Anneli Kommer ja Georg Aher olid komisjonis arutamise juures ja protokolliselt nõustasid kõnealuse jaotusega.

Kui me paneme praegused keskmised palgad ja meie poolt pakutud ning valitsuskomisjoni poolt heaks kiidetud jagamise printsipiid kõrvuti, siis sellistel alustel saavutatakse 30 protsendiline palgatõus kõikides kõrgkoolides 20. novembrist kuni aasta lõpuni. See on ka põhiline riidlemise allikas antud hetkel, sest kui me niisugusel kujul palgatõusu läbi ei vii, siis need, kes praeguseks on palga osas maha jäänud, jäävad edaspidi veel rohkem tahapoole. Ja kes on ees, lähevad veel enam ette.

Me nägime sellist ühesuunalise tänavaga ja suurema diferentsi tekitamist ette ja asusime varakult ennast selle vastu kindlustama.

Muidugi, ülikoolide raha juures tuleb vaadata ka seda, kui palju kõigi õppekulude juures makstakse välja töötasudeks. Majapidamist

tuleb ikkagi kuidagi mõistlikult sättida.

Tartu ülikoolil on pool kõigist kuludest läinud paljaks, Tehnikaülikoolil veerand.

Kusjuures üldine palgakulu õppekuludest on TTÜ-l 60 protsenti lähedal. Siit algavadi paljud asjad pihta: meil ei jätku õppejõududele palga maksmiseks, mujal jätkub. Väiksematest kõrgkoolidest ma saan aru: seal on õppejõudude osakaal enamvähem võrdne muu administratsiooni suurusega. Õppejõudude palgad peaksid olema kõrgemad võrreldes abipersonali tasustamisega.

Loogiline.

Aga ega sealgi pole kõik korras. Me näeme, et õppejõudude palk moodustab palgarahadest kokku kolmandiku. Tähendab — kaks kolmandikku läheb nendele, kes õpetamist abistavad. Siin peaks siiski mingisugune nihe toimuma.

1997. rahadest rääkides võin öelda, et meie eesmärk on, et kuni 60 protsenti makstakse töötasudeks koos sotsiaalmaksuga. Rahandusministeerium on sellega nõus, Haridusministeeriumiga veel arutame. Sellise võimaliku jagamise juures saame vajalike töötasude osa õppekuludest kätte ning ei teki ohtu, et kallimad majandamiskulud nõõdavad töötajate töötasud õppekuludest ära. On ju väga tähtis, et me näiteks professori palga asemel ei maksaks hoopis kõrgeenenud kommunaalmakseid. Mujal maailmas kõnelevad ametiühingud läbirääkimistel põhiliselt töötasudest, ja energiakandjate hind kuulub teise valdkonda. Meil on aga need kaks väga erilist kulu koos. Mida kiiremini me need teineteisest lahutame, seda õiglasemalt läheb elu edasi.

Vestelnud

Urmi Reinde

Ülikoolide keskmised palgad (Aprill 1996)

Ülikool	K.prof	E.prof	Dots	Lektor	Õpet	Assist	V.tead	Teadur
TTÜ	6323	5549	4166	3315	2697	2697	3581	2728
TTÜ	5144	4952	4145	3326	2917	2680	3921	2839
EPMÜ	5313	5385	4473	3524	3105	2831	3771	2566
TPÜ	4808	5115	3662	2914	2614	2958	5740	2750
EMA	5040	5040	4138	3322				
TKÜ	4615		3555			2975		

TTÜ ajalooliste isikute tähtpäevi

OKTOOBER

90 aastat tagasi, 2. oktoobril 1906. a sündis Mäo vallas mainekas ehitusteadlane **August Komendant**. 1934. a Dresdeni tehnikaulikooli diplomiga omandanud A. Komendant töötas TTÜs õppeülesande täitjana raudbetooni alal a-il 1937-1939. Tema projekteeritud ja ehitatud raudbetoonrajatisi on Tallinnas ja Tartus. Põgenes 1944. USA-s sai tunnustatuks juhtiva eriteadlasena ehitiste projekteerimise alal ning pälvis Ameerika

Arhitektide Instituudi kuldmedali. Ta töötas ka õppejõuna ja avaldas neli monograafiat. Suri 14. septembril 1992. a New Jersey osariigis.

100 aastat tagasi, 18. oktoobril 1896. a sündis Vaivara vallas **Paul Vaarask**, kes oli Tartu Ülikooli juristiharidusega filoloogiadoktor. TTÜs asus tööle 1. veebruaril 1945. a keelte kateedri vanemõpetajana, a-il 1947-1972 oli võõrkeelte kateedri juhataja, professor a-st 1967. Suri 4. juulil 1980. a.

80 aastat tagasi, 20. oktoobril 1916. a sündis Venemaal aedniku perekonnas tehnikadoktor **Lembit Poverus**. Tema elutee oli TTÜga seotud 55 aastat: im-matrikuleeriti 14. septembril 1937. a, tööle asus mais 1943 ajutise abijõuna, lõpetas detsembris 1943, jätkas assistendina teedelaboris, seejärel ehitiste kateedris, a-st 1958 oli ehitusmehaanika kateedri dotsent. Kuulus ÜS "Põhjala". Suri 29. septembril 1995. a.

Rubriigi koostas

Imbi Kaasik

Välissuhete talituse uudised

Prof. **Janne Carlsson**, TTÜ audoktor, Rootsi Kuningliku Tehnikaulikooli (KTH) rektor, kinkis TTÜ-le stipendiumi 200 000 Rootsi krooni, mille eesmärgiks on võimaldada ühel kraadiõppuril või teadusdoktoril üheaastast õppimist/teadustööd KTH-s.

Helsingi Tehnikaulikool pakub rektori **Paavo Urose** eestvedamisel **aeronautika eriala (Aeronautical Engineering)** väljarendamise võimalust TTÜ-s. Meie

tudengid, kes on TTÜ-s edukalt läbinud kaks esimest akadeemilist aastat, võivad valida spetsialiseerumise suunaks aeronautika, asudes seda alates kolmandast aastast õppima Helsingi Tehnikaulikooli. Õppeaeg sealses ülikoolis kestab kolm aastat. Esialgu pakutakse taolist õppimise võimalust kahele TTÜ üliõpilasele, kellele antakse ka finantsabi.

Helsingi Tehnikaulikool valmistab sellealast kaadrit ette alates 1939. aastast ning koostöösidemed on sõlmitud paljude Euroopa teaduslaboritega.

Nende küsimuste kohta saab edaspidi täpsemat infot välissuhete talitusest

VI-212, uus tel 620 35 02.

Aire Isand

EESTI ÜLIÕPILASTE MEISTRIVÕISTLUSED KORVPALLIS

Igal aastal korraldab EESTI AKADEEMILINE SPORDILIIT (EASL) Eesti üliõpilaste meistrivõistlusi kümnel spordialal. Peatselt on algamas 1996/97 õ-a Eesti meistrivõistlused korvpallis. Võistlused toimuvad eraldi meistri- ja harrastajate liigas nii meeste kui naistele. Osalema oodatakse kõikide Eesti kõrgkoolide üliõpilasi, magistrante, doktorante, interne, kadette ning samuti vilistlasi, kes on lõpetanud õppeasutuse 1995. a või hiljem. Harrastajate liigas saavad võistelda ka õppejõud. Juhendiga saab tutvuda Eesti

Akadeemilises Spordiliidus.

Registreerimine ja info:

meistriliigas 17. oktoobrini, harrastajate liigas 31. oktoobrini aadressil

Tartu, Jakobi 5, või telefonil 27-434-790.

Võistluste peakorraldaja

Martin Jürgenson

Kulla TTÜ esimese kursuse üliõpilased!

See juhtub õige pea.

Nimelt 22. - 24. oktoobril.

Pöörased rebasepäevad.

Vaid Tehnikaülikoolile.

Ainulaadsed ja kordumatud.

22. oktoobril - üliõpilasorganisatsioonide AIESEC ja IAESTE presentatsioonid vahetundidel.

23. oktoobril - üliõpilaskorporatsioonide päev

24. oktoobril - BEST-Estonia presentatsioon, mis läheb sujuvalt üle rebaste ristimiseks finaalliga Dekoltees

TUDENGITE SÜGISBALL

Tallinna Õpetajate Majas

14. novembril kell 19.30

Tantsuks Horre Zeigeri Big Band

